

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/208/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211204593
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4211204593.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľky: BECK reisen s. r. o. so sídlom Bratislava, Rožňavská 1, IČO: 35 830 522, v konaní zastúpenej Mgr. Petrom Serinom, advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom Bratislava, Poľnohospodárska 10, proti odporcovi: Z. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. nad G., B. XXX, o zaplatenie 314,47 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 15. mája 2012, č. k. 6C/144/2011-76, v časti náhrady trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľke 314,47 eura s úrokom z omeškania zo sumy 66,69 eura vo výške 10% ročne za čas od 26. 02. 2009 do zaplatenia; zo sumy 66,69 eura vo výške 9,5% ročne za čas od 26. 03. 2009 do zaplatenia; zo sumy 866,97 eura vo výške 9,5% ročne za čas od 26. 03. 2009 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné 28. dňa toho-ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok, počnúc 15. dňom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zrochnosť celého plnenia. Zároveň súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v osobitných zmluvných ustanoveniach pre nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci v bode 8: „v prípade, ak sa nájomca dostane s platením nájomného alebo jeho časti podľa splátkového kalendára do omeškania, má prenajímateľ právo na zmluvnými stranami dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania až do zaplatenia“ je ako neprijateľná, neplatná. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 52, § 53, § 54 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia spornej zmluvy, ako aj s poukazom na ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 25. 08. 2008 účastníci konania uzatvorili nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci. Podľa tvrdenia navrhovateľky, odporca prevzal do svojho užívania tovar v hodnote 1.128,56 eura (33.999 Sk), pričom navrhovateľke zaplatil celkovo 442,67 eura (pri podpise 5.300 Sk a v splátkach 8.036 Sk, spolu 13.336 Sk). Z predloženej zmluvy zistil, že sú v nej vykonané rôzne opravy rukou, pričom nie je zistiteľné, kto a kedy tieto zmeny v obsahu tohto právneho úkonu vykonal. Z obchodných podmienok navrhovateľky súd zistil, že ich text je písaný drobnými písmenami v rozmazanej forme a tieto zmluvné podmienky dodávateľa sú čitateľné len čiastočne. Predloženú zmluvu zo dňa 25. 08. 2008, vzhľadom na jej obsah považoval za spotrebiteľskú zmluvu, pretože navrhovateľka ako dodávateľ na základe tejto zmluvy odporcovi ako odberateľovi odovzdal do užívania tovar a zároveň s ním dohodla, že ten jej zaplatí v splátkach nielen cenu tovaru, ale aj ďalších 11.481 Sk. Je nepochybné, že v danom prípade bola použitá vopred dodávateľom pripravená formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere, obsah ktorej odporca nemohol vôbec ovplyvniť, a keď chcel, aby dostal tovar, musel prijať podmienky navrhovateľa. Na tento právny vzťah bolo preto potrebné aplikovať ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, najmä ust. § 52 a nasl. OZ. Navrhovateľka si titulom

nedoplatku na nájomnom uplatnila sumu 1.035 eur, pričom z uvedeného nedoplatku bolo potrebné odpočítať sumu, ktorá už bola navrhovateľke právoplatne prisúdená vo výške 685,88 eura a potom je potrebné konštatovať, že nedoplatok na uplatnenom nájomnom je 314,47 eura. Súd preto zaviazal odporcu na zaplatenie tohto nedoplatku spolu s úrokom z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 OZ a vo výške stanovenej podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 v znení účinnom od 01. 01. 2009. Zároveň súd povolil odporcovi v zmysle § 160 ods. 1 OSP zaplatiť navrhovateľke istinu v mesačných splátkach, zročnosť ktorých zároveň určil. Súd zároveň návrh v časti uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol a zároveň vyslovil zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku svojho rozhodnutia za neprijateľnú, a teda neplatnú. Uvedené dojednanie účastníkov vnáša do práv a povinností účastníkov tohto právneho vzťahu bezpochybné značnú nerovnováhu a to pre neprimeranú výšku zmluvnej pokuty s prihliadnutím aj na to, že zmluvné podmienky boli tak koncipované, aby všetky riziká podnikania v podstate znášal spotrebiteľ, aj keď je v tomto právnom vzťahu slabšou zmluvnou stranou. Túto zmluvnú podmienku súd považoval za absolútne neplatnú, aj pre rozpor s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 OSP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti o nepriznaní trov konania napadla v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľka, ktorá sa domáhala zmeny a priznania trov konania, tak ako boli vyčíslené, alternatívne sa domáhala zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa v tejto časti a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietala, že v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa sa uvádza len odkaz na ust. § 142 ods. 2 OSP, pričom žiadne odôvodnenie ohľadom trov konania sa v rozsudku nenachádza. V tomto vidí porušenie zásady na spravodlivý proces a v konečnom dôsledku i odobratie možnosti konať pred súdom, nakoľko bez odôvodnenia nie je možné preskúmať v odvolacom konaní dôvody, ktoré viedli súd k uvedenému výroku. Namietala, že súd prvého stupňa jej nepriznal na trovách konania žiadnu náhradu a to i napriek tomu, že bola úspešná v celom rozsahu istiny a úroku z omeškania. Je nepochopiteľné, ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že nikto nemá nárok na náhradu trov súdneho konania, ale odkazuje na ustanovenie, ktoré trovy určuje podľa úspechu. Čo sa týka nepriznania zmluvnej pokuty, ich priznanie v sporoch podľa občianskeho práva, resp. v spotrebiteľských sporoch je čisto úvahou súdu, a preto sa na neúspech v tejto veci neprihliada (§ 142 ods. 3 OSP). Rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci trov súdneho konania a právneho zastúpenia pre jeho arbitrárnosť je nepreskúmateľné, a preto nezákonné. Je toho názoru, že ak súd prvého stupňa z nejakého dôvodu nechcel priznať trovy, hoci v zmysle zákona a zásady úspechu má na ne navrhovateľ právo, je povinný vyčerpávajúcim spôsobom odôvodniť svoje rozhodnutie trovy nepriznať. Opačný postup je porušením príslušných ustanovení OSP, ale aj ústavného práva na spravodlivý proces a rovnosť strán v spore.

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v tejto časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odvolaní navrhovateľka namieta existenciu vady konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP, keď namietala, že rozhodnutím súdu prvého stupňa došlo k takému vadnému postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým jej odňal možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané jej za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jej práv.

Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo je zaručené v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj v článku 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie a z

ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, dbá pritom aj na to, aby rozhodnutie rozsudku bolo presvedčivé. Povinnosťou súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo, ako aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci i využitia riadnych, príp. mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda mu odníma možnosť konať pred súdom.

V preskúmvanej veci je nesporné, že rozsudkom súdu prvého stupňa zo dňa 16. septembra 2011, č. k. 6C/144/2011-35 bol odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľke 685,88 eura v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné 28. toho-ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok, počnúc 15. dňom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10. 11. 2011. Zrušený bol iba v zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania.

V zmysle zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. januára 2012, č. k. 9Co/315/2011-52 súd prvého stupňa vo veci konal a opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 15. mája 2012, č. k. 6C/144/2011-76 tak, že odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke 314,47 eura s príslušným úrokom z omeškania, ktorú sumu povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 200 eur. Zároveň určil zmluvnú podmienku uvedenú v osobitných zmluvných ustanoveniach pre nájomnú zmluvu v bode 8 za neprijateľnú a neplatnú a vo zvyšku návrh zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Vo vyhovujúcej časti, ako aj v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 04. 07. 2012, pretože odvolaním navrhovateľky bola dotknutá iba časť rozsudku súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania. Navrhovateľ bol teda úspešný v rozsahu žalovanej istiny 1.035 eur s príslušenstvom. Neúspešný bol iba v časti zmluvnej pokuty vo výške 0,05% za každý deň omeškania so splácaním dlhu.

Napriek uvedeným rozhodnutiam súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania v zmysle § 142 ods. 2 OSP tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. V zmysle ust. § 142 OSP obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní spravidla v spore uspel, má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by to nebolo konanie pred súdom. Ustanovenie § 142 OSP vyjadruje zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania, v zmysle ktorej účastník, ktorý mal v spore úspech, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatňuje zásadu zodpovednosti za výsledok.

Súd prvého stupňa v naznačenom smere nepostupoval, keď v rozpore s ust. § 142 OSP rozhodol tak, že poukázal na ust. § 142 ods. 2 OSP, pričom svoje rozhodnutie nijakým spôsobom bližšie neodôvodnil a vôbec neuviedol, prečo sa odchýlil od základného pravidla pri rozhodovaní o náhrade trov v prípade úspešného účastníka. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, ako rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť, pretože takýmto postupom súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, keď súd prvého stupňa porušil právo na spravodlivé súdne konanie tým, že svoje rozhodnutie v časti o náhrade trov konania riadne a vyčerpávajúco neodôvodnil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.